

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 De virtutibus circa res humanas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

vel duodecima, sicut & quod detur decima. Pater ergo q̄ nulla consuetudo contraria soluit hominē ab obligatione reddendi decimas, quia hęc obligatio fundatur supra ius diuinum, & supra ius naturale: unde semper tenentur homines reddere decimas, si ecclesia exigat, etiam contraria consuetudine non obstante. Et in terris, in quibus est consuetudo quod decime soluantur, ipsa consuetudo quasi expostulat decimas, unde peccat qui non redderet: sed in terris, in quibus non est consuetudo communis quod decime dētur, & ecclesia non petit, v̄f ecclesia remittere dum dissimulat, & ideo homines in terris illis non peccant decimas non dādo. Durum enim esset dicere, q̄ omnes homines Italic & orientalium partium damnarētur, qui decimas non soluunt. Et huiusmodi argumentum possum⁹ ab Apostolo accipere, cui cum deberentur necessaria victus ab his quibus predicabat, tamen nō accipiebat, nec tamen peccabant qui ei non dabant: alioquin male eum eis egisset non accipiendo, p̄sertim cum ipse dicat Act. 20. Non. n. subterfugi, quominus annuntiarem vobis omne consilium Dei, & ideo Apostolus non exigebat quod sibi debebatur, ne daretur aliquod offendiculum euangelio, ut ipse ibi dicit; unde non bene facerent rectores ecclesiarum, si in terris illis decimas exigere, in quibus non est consuetudo dari, si probabiliter crederent quod ex hoc scandalum nasceretur.

Ad illud ergo quod in contrarium obiicitur, dicendum, quod milites qui accipiunt decimas in aliquibus terris, non habent ius accipiendi decimas: hoc. n. ius est spirituale debitum ministris Dei, unde non cadit in laicam personam. Sed res illarū temporales quae a iure exiguntur, ex concessione ecclesiae datae sunt aliquibus militibus propter aliqua seruitia quae fecerunt ecclesiae: sicut & ecclesia potest remittere ipsos fructus qui debentur pro decima, non tamen remittit ius exigendi decimas, nec tollit debitum reddendi.

QVÆSTIO V.

23. q. 43. a. 8. ad 5. ad 1.

DE INDE quaesitum est de his que pertinent ad virtutes circa res humanas.

¶ Et circa hoc quaesita sunt duo.

¶ Primo, Vtrum filius teneatur obedire parentibus carnalibus in indifferentibus.

¶ Secundo, Vtrum venditor teneatur dicere emptori, vitium rei venditae.

ARTICVLVS IX.

Vtrum filius teneatur obedire parentibus carnalibus quantum ad omnia.

23. q. 37. a. 4. 2. 2. ad 3. q. 100. art. 4. ad 3. d. di. 25. q. 3. art. 2. q. 3. ad 4.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod filius teneatur obedire parentibus carnalibus quantum ad omnia. Dicitur enim Deuteronomio 21. Si genuerit homo filium contumacem, & proteruum, qui non audiat patris, aut matris imperium, lapidibus eū obruet populus ciuitatis: sed pena talis non infligeretur, nisi grauiter peccaret non obediendo, ergo filius tenentur obedire parentibus carnalibus per omnia.

¶ Præter. Apostolus dicit ad Colossenses 3. Filii obedite parentibus per omnia.

¶ Præter. Præcepta moralia affirmatiua quis non ad semper obligent, tamen numquam contrarium facere licet: sed præceptum morale affirmatiuum est

de honoratione parentum, ergo nō licet irreuerentem esse parenti, quod esset, si ei⁹ mādato nō obediret. tenetur ergo filius in omnibus parentibus obedire.

SED CONTRA. Non minus obedendum est patribus spiritualibus quam carnalibus, sed magis, ut habetur per Apo. ad Heb. 12. sed patribus spiritualibus non tenentur subditi obedire in indifferentibus. Religiosi enim qui obedientiam profitentur, non tenentur obedire suis praelatis, nisi in his que sunt secundum regulam, ut Bern. dicit in lib. de dispensatione, & præcepto, ergo nec parentibus carnalibus filii tenentur in indifferentibus obedire.

RESPON. Dicendum, q̄ cum obedientia praelato debeat, ad illa se extendit debitum obedientiae ad que se extendit ius praelationis: habet autem pater carnalis ius praelationis in filium. **G** Primo quidem quantum ad domesticam conuersationem. Sic. n. est pater familias in domo, sicut rex in regno, unde sicuti subditi regis tenentur obedire regi in his que pertinent ad gubernationem regni, etiam filij, & alij domestici tenentur obedire patrifamilias in his que pertinent ad dispensationem domus. Secundo, quanto ad morum disciplinam, unde Apostolus dicit ad Heb. 12. Patres quidem carnis nostrae habuimus etuditorum, & obtemperabamus eis. Debet enim pater filio non solum educationem, sed etiam disciplinam, ut Phil. dicit in his ergo filii tenentur obedire patri carnali, & non in aliis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod loquuntur Moyse de imperio paterno, quod pertinet ad disciplinam morum: unde ibidem dicitur. Mōstra nostra audire contemnit, comestationibus vacat, & luxuria atque conuiuio.

AD SECUNDUM Dicendum, q̄ Apostolus dicit, obedendum esse parentibus per omnia, ad que ius praelationis extendit.

AD III. dicendum, q̄ non exhibet irreuerentiam præcipienti, si non obedet ei in his, in quibus obedire non tenetur.

ARTICVLVS X.

Vtrum venditor teneatur dicere vitium rei venditae emptori.

CIRCA secundum sic proceditur. Vt quod venditor non teneatur dicere vitium rei venditae emptori, quia secundum leges ciuiles venditor & emptor se inuicem decipere possunt, nulla autem potest fieri deceptio, si venditor rei venditae vitium emptori dicere teneatur, ergo non tenetur.

Sed dicebat, q̄ leges non loquuntur, sed fori conscientia, sed quod nunc loquimur, est secundum fori contentiosum. Sed contra secundum philosophum in 2. eth. Intentio legislatoris est ciues facere bonos, quod ergo licet secundum leges non est contrarium uirtuti, & ita etiam non est contrarium conscientiae.

SED CONTRA est, quia secundum leges ciuiles aliquis uēdat animal morbidum, tenetur de vitio, ergo tenetur dicere vitium emptori.

¶ Præter. Tullius dicit in libro de officiis, quod ad officium boni uiri pertinet, ut dicat emptori illud, pro quo res minus uenderetur: huiusmodi autem est vitium rei venditae, ergo venditor tenetur dicere emptori vitium rei uenditae.

RESPON. Dicendum quod aliquid pertinet ad bonum utrum, ad quod tñ hoīes non tenentur, sicut ad bonum uiri pertinet q̄ liberaliter amico suo bonum largiatur, quāuis ad hoc non tenetur: sed aliquid pertinet